

BÀI TẬP BUỔI 11: GDP và Ngân hàng NB loại bỏ lãi suất 0%

Theo báo cáo sơ bộ về tổng sản phẩm quốc nội (GDP) cho giai đoạn từ tháng 10 đến tháng 12 năm 2005 do Văn phòng Nội các công bố vào ngày 17, GDP thực tế không tính biến động giá cả (được điều chỉnh theo mùa), tăng 1,4% so với quý trước (tỷ lệ hàng năm). Đây là mức tăng trưởng cao (tăng 5,5%). Như vậy là tăng trưởng dương đã liên tiếp được bốn quý. Thiết bị gia dụng như tivi màn hình mỏng và quần áo mùa đông, các thiết bị sưởi ấm do ảnh hưởng của gió mùa có doanh số bán ra rất tốt, nhu cầu trong và ngoài nước đều mạnh. Tốc độ tăng trưởng thực tế trong suốt năm 2005 là 2,8%, điều này đánh dấu sự tăng trưởng dương liên tiếp trong năm thứ 6. Bao gồm cả ảnh hưởng của biến đổi giá cả, GDP danh nghĩa (phản ánh điều kiện kinh tế thực tế), tăng 0,9% so với quý trước (tức tăng trưởng hàng năm tới 3,5%), và đây là mức dương đầu tiên sau hai quý. Chỉ số giá tiêu dùng đã vượt tiêu chuẩn của năm trước chỉ trong hai tháng liên tiếp 11 và 12. Tốc độ tăng trưởng cao này có vẻ sẽ củng cố thêm động lực cho lý thuyết dỡ bỏ chính sách nới lỏng định lượng của Ngân hàng Nhật Bản. Tuy nhiên, chỉ số giảm phát GDP, thứ biểu thị xu hướng giá mang tính tổng hợp, đã giảm 1,6% so với cùng kỳ năm ngoái. Tốc độ giảm đã tăng thêm 0,3 điểm so với quý trước, cho thấy xu hướng giảm phát. Chính phủ dự kiến sẽ lấy điều này làm cơ sở cho lý thuyết thận trọng dỡ bỏ đầu kỳ. Dẫu vậy, có khả năng cao chính phủ sẽ đánh giá lại về nền kinh tế từ “đang phục hồi vừa phải” thành “đang phục hồi” trong báo cáo kinh tế hàng tháng tháng 2 được công bố vào tuần tới. Về các yếu tố thúc đẩy tốc độ tăng trưởng thực tế trong quý từ tháng 10 đến tháng 12, cao hơn 1,4% so với kỳ trước, thì ta có 0,8% từ nhu cầu trong nước và 0,6% từ nhu cầu bên ngoài. Tiêu dùng cá nhân (hay còn gọi là chi tiêu tiêu dùng cuối cùng của một người), chiếm phần lớn nhu cầu trong nước, tăng 0,8% so với quý trước, đánh dấu sự tăng trưởng dương liên tiếp trong quý thứ tư. Thù lao cho nhân viên (giá trị danh nghĩa) để hỗ trợ tiêu dùng, phản ánh mức tăng tiền thưởng trong mùa đông và nó tăng 2,5% so với cùng kỳ năm ngoái. Một trụ cột khác của nhu cầu trong nước là đầu tư vốn doanh nghiệp, đã tăng 1,7%, đánh dấu quý tăng thứ bảy liên tiếp. Đầu tư vào các nhà máy hóa chất và điện, máy xúc và máy công cụ cũng tăng lên. Xuất khẩu tăng 3,1% so với quý trước, ghi dấu quý thứ ba liên tiếp có mức tăng trưởng cao trong khoảng 3%. Do Hoa Kỳ và Trung Quốc duy trì tốc độ tăng trưởng cao, xuất khẩu ô tô và sản phẩm điện tử chủ yếu sang các thị trường này đều tăng lên. Nếu tốc độ tăng trưởng thực tế trong giai đoạn từ tháng 1 đến tháng 3 năm 2006 tiếp theo là âm 2,6% hoặc hơn, thì sự tăng trưởng trên đã đạt được như kỳ vọng về thành tích cho năm 2005 của chính phủ (tăng 2,7%). Nếu chỉ số này ở mức 1,25 hoặc cao hơn, đây sẽ là mức tăng trưởng 3% đầu tiên kể từ khi nền kinh tế bong bóng bùng nổ. Ngân hàng Nhật Bản đã dỡ bỏ chính sách lãi

suất 0% tại cuộc họp về chính sách tiền tệ ngày 14 và nâng lãi suất điều hành ngắn hạn cho thị trường (lãi suất không cần thế chấp để vay) từ 0% lên 0,25%.

Ghi chú: 誘導目標: lãi suất mà ngân hàng trung ương điều hành để ổn định kinh tế và giá cả. Đây là lần đầu tiên trong khoảng 5 năm 4 tháng, kể từ tháng 3 năm 2001, lãi suất điều hành có hiệu lực trở lại. Sự hỗ trợ kinh tế khác thường do các ngân hàng hy sinh lãi suất tiền gửi, giờ đã chấm dứt. Note: Trước kia các ngân hàng hy sinh lãi suất tiền gửi để cho các DN vay mượn dễ dàng và họ sản xuất nhiều hơn. Tuy nhiên trong thời kì kinh tế nóng, họ buộc phải tăng LS tiền gửi để tăng thêm LS cho vay, điều này để cho các DN dừng sản xuất. Sau khi dỡ bỏ các hạn chế, các tổ chức tài chính đã đưa ra một loạt thông báo như tăng lãi suất tiền gửi thông thường. “Nếu cứ tiếp tục duy trì lãi suất bằng 0, nền kinh tế và giá cả có thể thay đổi đáng kể”. Tại cuộc họp báo sau cuộc họp, Thống đốc Fukui đã phát biểu như trên và giải thích rằng mục đích chính lớn nhất của việc dỡ bỏ là duy trì cảm giác ổn định về giá cả và duy trì sự phục hồi kinh tế ổn định. Điều này là bởi nếu lãi suất vẫn ở mức 0, có nguy cơ đầu tư vốn sẽ đi quá xa và nền kinh tế sẽ quá nóng. Ghi chú: Ý của đầu tư vốn ở đây là các doanh nghiệp sẽ dồn lợi nhuận vào việc đầu tư lại các trang thiết bị v.v.. để tiếp tục sx nhiều hơn nữa. Và điều này không tốt vì nó làm cho nền kinh tế nóng lên, dầu có sản xuất nhưng cũng không thể tiêu thụ được hết. Mặt khác, trong tương lai, ông cho rằng “ngân hàng không có ý định tăng lãi suất liên tục mà họ sẽ vừa cẩn thận xem xét tình hình kinh tế giá cả, vừa nâng một cách chậm rãi” và hiện tại thì các ngân hàng vẫn sẽ tiếp tục chính sách lãi suất cực thấp. Điều này nhằm đảm bảo rằng kỳ vọng về lãi suất cao hơn không có tác động tiêu cực đến nền kinh tế và trong thời điểm hiện tại, việc mua trái phiếu chính phủ dài hạn sẽ vẫn ở mức hiện tại là 1,2 nghìn tỷ yên mỗi tháng. Ghi chú: 先高観 = cái nhìn trước về ~ Đó là quan điểm để phòng ngừa việc tăng lãi suất lần này có thể dẫn tới lãi suất trong dài hạn tăng đột ngột. Vào tháng 2 năm 1999, Ngân hàng Nhật Bản đã áp dụng chính sách lãi suất bằng 0, điều mà chưa từng có tiền lệ trên thế giới. Tháng 8 năm 2000, lãi suất bằng 0 tạm thời được xóa bỏ, nhưng nền kinh tế lại phải đối mặt với suy thoái kinh tế do bong bóng công nghệ thông tin. Vào tháng 3 năm 2001, chính phủ đưa ra "chính sách nói lỏng định lượng" nhằm tiếp tục cung cấp số vốn lớn trong khi vẫn giữ lãi suất ở mức 0. Khi sự phục hồi kinh tế ngày càng rõ ràng thì chính sách nói lỏng định lượng cũng kết thúc vào tháng 3 năm nay. Chính phủ đã chờ đợi thời điểm thích hợp để xóa bỏ lãi suất 0. Việc nâng lãi suất lần này được diễn ra sau 5 năm 11 tháng, kể từ lúc lãi suất 0 được xóa bỏ từ lần trước. Cùng với việc dỡ bỏ các hạn chế, Ngân hàng Trung ương NB đã thay đổi cách nhìn về nền kinh tế từ “phục hồi ổn định” từ trước đến nay, sang “mở rộng vừa phải” và điều này cho thấy họ đã công nhận sự tăng trưởng bền vững sẽ tiếp tục diễn ra. Trong khi đó, giá cổ phiếu tiếp tục biến động trên toàn thế giới do lo ngại về sự suy giảm đột ngột của nền kinh tế Mỹ và quan ngại về lạm phát. Hiện tại,

Ngân hàng Nhật Bản đang có kế hoạch hỗ trợ phục hồi kinh tế trong khi duy trì lãi suất cực thấp.